

Finansutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av mervärdesskattelagen och temporär ändring av 35 och 38 § i mervärdesskattelagen

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av mervärdesskattelagen och temporär ändring av 35 och 38 § i mervärdesskattelagen (RP 148/2018 rd): Ärendet har remitterats till finansutskottet för betänkande.

Beredning i delegation

Ärendet har beretts i finansutskottets skattedelegation.

Sakkunniga

Skattedelegationen har hört

- konsultativ tjänsteman Marja Niiranen, finansministeriet.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- undervisnings- och kulturministeriet
- social- och hälsovårdsministeriet
- Finlands Kommunförbund
- Finlands näringsliv rf
- Finlands Revisorer rf
- Företagarna i Finland rf.

Inget yttrande av

- Skatteförvaltningen
- Skattebetalarnas Centralförbund rf.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att mervärdesskattelagen ändras, så att bestämmelserna om skattefrihet inom social-, hälso- och sjukvården uppdateras i enlighet med social- och hälsovårdsreformen och reformen av småbarnspedagogiken.

Betänkande FiUB 20/2018 rd

Dessutom föreslås att den skattemässiga behandlingen av tolkningstjänster för personer med hörsel-, synhörsel- och talnedsättning förtydligas och förenhetligas med skattefriheten för övriga tjänster inom socialvården.

Enligt förslaget ändras mervärdesskattelagen även temporärt. Till den del ändringarna gäller överföring av ansvaret för att ordna social- och hälsovårdstjänster till landskapen, träder de i kraft först när ansvaret överförs.

Lagarna avses träda i kraft vid ingången av 2019.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Utskottet tillstyrker lagförslaget, men med ändringar.

Propositionens syfte är att uppdatera bestämmelserna i mervärdesskattelagen till den del de gäller skattefrihet för social-, hälso- och sjukvårdstjänster. Behovet av en ändring följer av den aktuella vårdreformen och av den reviderade lagen om småbarnspedagogik. Propositionen klargör dessutom den skattemässiga behandlingen av tolkningstjänster för personer med funktionsnedsättning och gör den enhetligare i förhållande till skattefriheten för andra tjänster inom socialvården.

Trots att ändringsförslagen i huvudsak gäller samma bestämmelser avviker grunderna för dem på ett avgörande sätt från varandra. Riksdagsbehandlingen av vårdreformen pågår fortfarande, och det finns ingen säkerhet om dess slutliga innehåll eller tiden för ikraftträdandet. Däremot trädde lagen om småbarnspedagogik i kraft redan den 1 september 2018. De ändringar som den förorsakar bör således behandlas och sättas i kraft utan dröjsmål. Ändringsförslaget om tolkningstjänster för personer med funktionsnedsättning är inte bundet till något tidsschema men borde behandlas så snart som möjligt för det ska bli klarhet i beskattningsförfarandet.

Utskottet föreslår att man nu endast behandlar de bestämmelser i propositionen som inte är bundna till vårdreformen. Det innebär att lagförslag 1 kan godkännas delvis ändrat och att lagförslag 2, som är avsett som temporärt, förkastas helt och hållet. De ändringsförslag av teknisk natur som förorsakas av detta motiveras i detaljmotiven.

Utskottet ser det dessutom som befogat att tydliggöra propositionsmotiven till den del de gäller beskattning av tjänster som småbarnspedagogiken skaffar som underleverans. Motiven klargör i sig att beskattningspraxis inte ska ändras även om lagen får nya bestämmelser. Syftet är endast att klargöra och uppdatera regleringen nu när småbarnspedagogikens administrativa styrning har överförts från social- och hälsovårdsministeriet till undervisnings- och kulturministeriet. Trots det är småbarnspedagogik fortfarande en del av socialvården och således på vissa villkor befriad från mervärdesskatt.

I propositionens detaljmotiv (s. 8) sägs att varor och tjänster som den som tillhandahåller småbarnspedagogik skaffar genom underleverans ska enligt de allmänna bestämmelserna i mervärdesskattelagen vara skattepliktiga. Flera som lämnat yttrande har ansett att detta direkt innebär skatteplikt på anskaffningar. Detta är ändå inte avsikten, utan meningen ska i korthet endast ut-

Betänkande FiUB 20/2018 rd

trycka det i sig uppenbara faktum att beskattningen bestäms enligt lagens allmänna bestämmelser. Varor och tjänster som tillhandahållare av småbarnspedagogik skaffar som underleverans ska således även i fortsättningen vara skattefria då förutsättningarna för skattefrihet uppfylls. Avsikten är alltså inte att ändra på nuläget.

DETALJMOTIVERING

1. Lag om ändring av mervärdesskattelagen

35 § 1 punkten och 36 § 5 punkten. Ändringsförslagen baserar sig på lagen om produktion av social- och hälso-tjänster (RP 52/2017 rd), som har samband med vårdreformen, och bör därför strykas i detta sammanhang.

38 §. Paragrafen innehåller en definition av socialvård. Ändringsförslagen kan godkännas till den del de föranleds av lagen om småbarnspedagogik eller gäller vissa terminologiska preciseringar. Däremot bör hänvisningarna till verksamhet som bedrivs av landskapet strykas eftersom de är kopplade till vårdreformen.

Utskottet föreslår däremot inte ändringar i bestämmelsens terminologi såsom social- och hälsovårdsministeriet har föreslagit. Exempelvis begreppet ”socialvård” behöver användas inom momsbeskattningen i stället för ”socialtjänst” eftersom socialvård kan innebära överlåtelse av såväl varor som tjänster.

På motsvarande sätt är det inte ändamålsenligt att definiera tillämpningsområdet för skattefrihet genom hänvisning till termer i vissa lagar inom socialvårdsbranschen trots att begreppen har använts på allmän nivå. På så sätt kan det säkerställas att tillämpningsområdet stämmer överens med unionsrätten och motsvarar dess syfte. Det kan dessutom bidra till att undvika onödiga lagändringar.

Ikraftträdandebestämmelsens 2 mom. Ikraftträdandebestämmelsens 2 mom. är kopplad till vårdreformens ikraftträdande och bör därför strykas. Den föreslagna regleringsmodellen är inte heller helt oproblematisk med avseende på grundlagen, eftersom det inte framgår med exakthet av den när lagändringarna ska träda i kraft till de delar som avses i den.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Finansutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslag 1 i proposition RP 148/2018 rd med ändringar. (Utskottets ändringsförslag)

Riksdagen förkastar lagförslag 2 i proposition RP 148/2018 rd.

Utskottets ändringsförslag

1.

Lag

om ändring av mervärdesskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i mervärdesskattelagen (1501/1993) 59 § 5 punkten, sådan den lyder i lag 1218/1994,
~~ändras 35 § 1 punkten, 36 § 5 punkten,~~ 38 § och 130 a § 1 mom. 2 punkten,
av dem ~~36 § 5 punkten sådan den lyder i lag 1767/1995 och~~ 130 a § 1 mom. 2 punkten **sådan**
den lyder i lag 1457/2011, och
fogas till lagen nya 38 a och 38 b § som följer:

~~35 §~~

~~Med hälso- och sjukvårdstjänster avses åtgärder för att bestämma en människas hälsotillstånd
samt funktions- och arbetsförmåga eller för att återställa eller upprätthålla hennes hälsa samt
funktions- och arbetsförmåga, om det är fråga om~~

~~1) vård vid en tjänstenhet för hälso- och sjukvård som är registrerad enligt lag,~~

~~36 §~~

~~Skatt betalas inte heller på försäljning av följande varor och tjänster~~

~~5) varor och tjänster som används direkt i hälso- och sjukvård och som en sådan producent av
hälsotjänster enligt lagen om produktion av social- och hälsotjänster (/) som inte är ett offentligt
samfund eller en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården enligt 35 § 2 punkten inom ra-
men för sin verksamhet överlåter till en sådan producent av hälsotjänster eller till en yrkesutbil-
dad person inom hälso- och sjukvården.~~

38 §

Med socialvård avses verksamhet som bedrivs av staten eller **kommunen** samt verksamhet som
bedrivs av någon annan producent av socialvårdstjänster under övervakning av socialmyndighe-
terna, då verksamheten har till syfte att sörja för vården om barn och ungdomar *samt* vården av
äldre personer, vården av och andra tjänster och stödåtgärder för personer med funktionsnedsätt-
ning, missbrukarvården och annan motsvarande verksamhet.

Med socialvård avses också sådana tolkningstjänster på grund av hörsel-, synhörsel- och tal-
nedsättning eller annat motsvarande handikapp som ordnas med stöd av lag eller understöds med
statliga medel.

Betänkande FiUB 20/2018 rd

Socialvård

38 a §

Skatt betalas inte på försäljning av småbarnspedagogiska tjänster.

Skatt betalas inte heller då den som tillhandahåller småbarnspedagogik i samband med detta överlåter tjänster och varor som vanligen hör till de småbarnspedagogiska tjänsterna till den som erhåller småbarnspedagogiska tjänster.

38 b §

Med småbarnspedagogiska tjänster avses daghemsverksamhet, familjedagvård och annan småbarnspedagogisk verksamhet som bedrivs av kommunen eller som under tillsyn av de myndigheter som svarar för tillsynen över småbarnspedagogiken bedrivs av någon annan producent av småbarnspedagogiska tjänster.

130 a §

Kommunerna har rätt till återbäring för den kalkylerade skatten på följande skattefria tjänster och varor som de anskaffat:

2) tjänster eller varor i form av socialvård enligt 37 och 38 a §.

Denna lag träder i kraft den 20 .

~~Bestämmelserna i 35 § 1 punkten och 38 § 1 mom. träder emellertid i kraft den dag då ansvaret för att ordna social- och hälsovårdstjänster med stöd av lag om införande av landskapslagen, lagen om ordnande av social- och hälsovård och lagen om ordnande av räddningsväsendet överförs från kommunerna till landskapen.~~

Lagen tillämpas när skyldigheten att betala skatt har uppstått den dag som lagen träder i kraft eller därefter.

Betänkande FiUB 20/2018 rd

Utskottet föreslår att lagförslag 2 förkastas.

Helsingfors 16.11.2018

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Timo Kalli cent
vice ordförande Ville Vähämäki saf
medlem Timo Harakka sd
medlem Timo Heinonen saml
medlem Kauko Juhantalo cent
medlem Toimi Kankaanniemi saf
medlem Pauli Kiuru saml
medlem Esko Kiviranta cent
medlem Kari Kulmala blå
medlem Maria Tolppanen sd
medlem Kari Uotila vänst
medlem Pia Viitanen sd
ersättare Markku Eestilä saml
ersättare Lasse Hautala cent
ersättare Emma Kari gröna
ersättare Riitta Myller sd
ersättare Sari Raassina saml
ersättare Eero Reijonen cent.

Sekreterare var

utskottsråd Maarit Pekkanen.